ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

MAHALLA

Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

№ 59-60-61 (191-192-193) | 2000 йил 16 август, чоршанба | Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган | Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

Ватанимиз хавфсизлиги, сарҳадларимиз ҳимояси йўлида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига давлат томонидан ёрдам кўрсатиш тўғрисида

Мамлакатимизнинг жанубий чегаралари орқали юртимизга суқилиб кирмоқчи бўлган террорчи-жангарилар гуруҳига қарши курашда жасорат ва матонат кўрсатиб, қаҳрамонларча ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг ота-оналарига, оилаларига, ёру биродарларига ҳукуматимиз, бутун халқимиз номидан яна бир бор чуқур таъзия изҳор этиб, ҳамдардлик билдириб, уларга ёрдам кўрсатиш мақсадида

Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа, Ички ишлар, Молия вазирликлари биргаликда Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва идоравий меъёрий ҳужжатларга мувофиқ, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига тўланиши лозим бўлган маблағларни тезкорлик билан етказиб беришни таъминласин. Шунингдек, «Кафолат» суғурта компанияси белгиланган тартибда суғурта тўловларини амалга оширсин.

2. Ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларининг ҳар бирига қўшимча моддий ёрдам тариқасида Вазирлар Маҳкамаси заҳира фондидан бир миллион сўм миқдорида моддий ёрдам пули тўлансин. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ушбу ёрдам пулининг тўланишини таъминласин.

3. Маҳаллий ҳокимлик идоралари:

ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларининг турмуш шароити ва эҳтиёжидан келиб чиқиб, маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан зарур ёрдам чораларини кўрсин;

ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг номларини абадийлаштириш юзасидан тегишли қарорлар қабул қилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2000 йил 15 август

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ МАТБУОТ ХИЗМАТИНИНГ ХАБАРИ

Ўзбекистон жанубий сарҳадларидаги вазиятнинг кескинлашуви ҳамда қўпорувчилик ҳаракатларни содир этишга интилишларни инобатга олиб Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 18-19 август кунлари Қримда ўтказилиши мўлжалланаётган МДҲ мамлакатлари раҳбарлари учрашувида қатнашиш имконини топмади.

ЎзА.

ҲАР КУНИНГИЗ ИСТИҚЛОЛ ШУКУҲИ БИЛАН ТЎЛСИН

● ИСТИҚЛОЛ ИМКОНЛАРИ

ЖИЗЗАХ МАҲАЛЛАЛАРИ МЎЪЖИЗАСИ

Бугун биз мамлакатимизнинг қай бурчида бўлмайлик шубҳасиз шу ҳудудда истиқлол йиллари бўй кўрсатган юксалишларга дуч келамиз. Зотан юртимиз мустақиллиги мамлакатимиз халқи учун ана шундай имконият яратди. Бугун бу имкониятлар оғушида яратувчилик кайфиятида яшаш халқимизга хос ҳаёт тарзига айланиб қолди.

Жиззахда Истиқлолдан аввалги ҳолат билан бугунни солиштирадиган бўлса, бу юртда маҳаллалар мўъжизаси юз берганлигига гувоҳ бўласиз. Хусусан, Жиззах шаҳрида деярли ҳар бир маҳалла ўз гузарига эга бўлди. Бу гузарлар номигагина эмас, балки аҳоли ҳаёти заруриятларига мос ва хос тарзда қуриб битказилган. Бу гузарлар, хусусан, Раваллиқ, Олмазор, Кўтарма, Алишер Навоий номли, Ҳамза номли маҳаллалар гузарларининг ҳар бирининг ўзига хос лойиҳаси кишини лол қолдиради. Энг муҳими, бу гузарларда тиббий-маиший хизматнинг деярли ҳамма тури бор. Тўғри, буларнинг ҳаммаси турли йўллар билан қуриб битказилган. Айтайлик, гузарлардаги битта хизмат тури маҳалла йиғини кучи билан, иккинчиси ҳомийнинг маблағига қурилган бўлса, яна бири тадбиркорнинг хусусий мулки... Аммо уларнинг ҳаммаси маҳалла йиғини йўналишида фаолият кўрсатади.

Бу борадаги муваффақиятлар ҳақида ҳар бир жиззахлик мулоҳаза юритар экан, шубҳасиз, бу мустақиллик шарофати эканлигини, шу имконият асосида вилоят ҳокимиятининг маҳаллалар фаолиятига катта эътибор қаратганлигини мамнуният билан эътироф этишади.

- Яқинда эса, - дейди вилоят оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси Муқимжон Ҳасанов, - кенгаш ва бўлим учун шаҳар марказида бино қуриб битказилади. Бу бино кенглиги ва барча имкониятлари билан нафақат бизнинг фаолият юритишимиз учун, балки турли тардбиркорлик ишларини йўлга қўйиб, молиявий томондан ҳам бизга катта имконият яратади.

Жиззахдаги маҳалла гузарларини Истиқлол мўъжизалари десак, бу бино шу мўъжизанинг яна бир кўриниши бўлади. Зотан, ҳали ҳеч бир вилоят бўлими бундай имкониятга ҳозирча эга эмас.

Ч. ЛАТИПОВ.

ҚЎМИТА ЭЪТИБОРИДА МАҲАЛЛА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг янги қўмитаси - демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси маҳаллалар ҳаётини изчил ўрганиб, унинг муаммолари, келажаги ҳақида ўз тадбирларини белгиламоқда.

Шу мақсадда қўмита томонидан тузилган ишчи гуруҳи вилоятларда бўлмоқда.

Мазкур ишчи гуруҳи Хоразм, Наманган, Бухоро вилоятларида бўлиб, унинг натижалари асосида қўмита ўз йиғилишларида махсус қарорлар қабул қилди.

Яқинда эса ишчи гуруҳи аъзолари Сирдарё ва Жиззах вилоятлари маҳаллалари фаолияти билан яқиндан танишдилар.

Шунингдек, ишчи гуруҳи аъзолари мазкур вилоятлар қишлоқ фуқаролар йиғинлари, маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари ва жонкуярлари билан учрашувлар ўтказишди. Бу борада амалдаги қонуннинг бажарилиши юзасидан фикр-мулоҳазалар ўртага ташланди.

Ўз мухбиримиз.

● «MAHALLA»ГА КИМ КЕЛДИ!

«MAHALLA» ВА ВОЛОС УЧРАШУВИ

Ўзбекистонда расмий сафар билан меҳмон бўлиб кетган Латвия давлат делегацияси қаторида ўзини ўзи бошқариш бўйича бошқарма вакиллари ҳам бор эди. Бошқарма директорининг маслаҳатчиси Андрис Крумс ҳамда халқаро бўлим бошлиғи Иоланта Смирковани республика «Маҳалла» жамғармасида ҳам бўлишди. Амалий суҳбат чоғида Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати, Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси раиси Ш.Жалилов меҳмонларга мамлакатимиздаги демократик ислоҳотлар ва бу жараёнда ўзини ўзи бошқариш идораларининг роли ҳақида алоҳида сўзлаб берди. Ҳокимият идораларининг бир қатор ваколатлари маҳалла фуқаролар йиғини зиммасига ўтаётган бир пайтда аҳолини кучли ижтимоий ҳимоя қилиш ҳам бизнинг шарафли масъулиятимизга айланаяпти, деди жумладан Ш.Жалилов.

Ўзаро фикр алмашишлар давомида маълум бўлдики, Латвиядаги ўзини ўзи бошқариш бошқарув тизими ҳам анча йиллик иш тажрибасига эга экан. Хусусан, сайловларда қатнашиш, давлат бошқарувида иштирок этиш кабилар. Айниқса, кўчмас мулк солиғи уларнинг тўлиқ ихтиёрида, даромаддан солиқнинг тўртдан бир қисми, табиий ресурслардан солиқнинг маълум фоизлари уларда қолар экан.

Дарвоқе, улар истиқомат қиладиган ҳудудлар шаҳар, катта шаҳар, туман ва энг кичик ҳудуди волос деб аталар экан. Ўзини ўзи бошқарув органлари ана шу ҳудудий бўлимларга эга. Волослар худди биздаги маҳаллалар сингари хўжалик фаолияти билан шуғулланиш, тадбиркорларга микрокредит ажратиш, акцияларга эгалик қилишдан ташқари ўзлари бевосита ўқув даргоҳлари ташкил эта олар экан.

Ҳамкасабалар икки мамлакат идораларининг ўзаро ўхшаш ва ноўхшаш томонлари ҳақида фикр алмашиб, амалий мулоқотларни яна давом эттиришга келишиб олишди.

Н.АЛИМОВ,
«Mahalla» мухбири.

Самарқанд

Энг улуғ айём - Республикамиз Мустақиллигининг 9 йиллик тўйи арафасида Каттақўрғон туманида ҳам қатор иншоотлар қурилиб фойдаланишга топширилади.

МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИ — БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛЛАРИ

Бугун ёшларимизнинг пухта билим олишлари, қай бир касбни мукаммал эгаллашлари биринчи галдаги вазифалардан бири. Ана шу нуқтаи назардан келиб чиқиб Бургансой қишлоқ маҳалласида 422 ўринга мўлжалланган замонавий типдаги ўрта мактабни қуриб битказилиб фойдаланишга топширилиши қишлоқ ёшларининг қувончига қувонч қўшди. Мустақиллик шарофати билан чекка бир қишлоқда болажонларининг ёруғ, компьютерлаштирилган замонавий мактабда ўқиш бахтига муяссар бўлганлигидан ота-оналар ҳам хурсанд.

Шунингдек ушбу Соғлом авлод йилида она ва бола саломатлигини таъмин этиш, туғиш ёшидаги қишлоқ аёлларига қулайлик яратиш мақсадида Майбулоқ қишлоқ фуқаролар йиғини марказида 20 ўринга мўлжалланган замонавий асбоб-ускуналарга эга туғруққа тайёрлаш бўлими ишга тушиш арафасида.

- Ана шу муваффақиятлар самараси ўлароқ туман ижтимоий-иқтисодий ҳаётда катта ижобий ўзгаришлар сари қадамлар қўйилди. Юқорида кўрсатиб ўтилган иншоотлардан ташқари ўнлаб аҳолига хизмат кўрсатиш иншоотлари ишга тушиш арафасида, - дейди туман ҳокими, Олий Мажлис депутати Мирзаёр Худоёров.

Ш.ҚАРШИЕВ,
«Mahalla» мухбири.

«ЎЗБЕКИСТОН» ПАРВОЗИ

Мустақилликдан бошлаб ҳаво кемаларимизга катта ҳарфларда «Ўзбекистон» деган ёзув пайдо бўлди. Бу рамзий маънода юртимизнинг юксак парвозини ва узоқни кўзлаб, бу мақсадда елдек учаётганига ҳам ишора бор. Шунга мос равишда юртимизни, юртимиз аҳолисини юксак манзилларга элтаётган, юксалаётган соҳаларда бири Ҳаво флоти ҳам шу кунларда ўз байрамини нишонлади.

2-саҳифада →

ШУ СОННИНГ

2-саҳифасида:

- **Маҳалла майдонларида кескин баҳс.**
- **Байрам арафасида байрам.**
- **XXI аср маҳалласи, у қандай бўлади - марҳамат фикрингиз.**
- **Туғилиш, ўлим, никоҳ тузиш ва ажралиш кабиларни қайд қилиш қаерда ва қандай амалга оширилади?**

3-саҳифасида:

- **Оқсоқолни ким ҳимоя қилади?**
- **Бойсун кўмир кони АҚШнинг «Женерал карбон Корпорейшн» компанияси билан иш олиб бормоқда.**
- **Шунингдек, ғаройиб ҳодиса, марказий ва хориж хабарлари.**

4-саҳифасида:

- **Мотам маросимларини дабдабали ўтказиш бизга меросми ёки... (Муҳокама учун мавзу).**
- **Фозил қори Ёсин ўғли Собировнинг навбатдаги маърузаси.**
- **Алишер Навоий «Мажолисун-нафоис» номли тазкирасида ўзига замондош шоирлар ҳақидагина эмас, бошқа кишилар, турли касб эгалари, яхши одамлар ва одамгарчиликни жойига қўймаган таниш-билишлари тўғрисида ҳам ўз фикрларини билдириб кетган.**

«МАҲАЛЛА» МАЙДОНИ ДУНЁ МАЙДОНИДАН ҲАМ КАТТА

Ҳа бу иборада муболаға йўқ. Бугун маҳалла футболчи болаларининг ҳисобига етолмайсиз. Сиз ҳар куни телеэкранда кўрганингиз, газета саҳифаларида ўқиганингиз - маҳалла болалари футболи ҳақидаги хабарларда ҳеч бир муболаға йўқ. Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши «Маҳалла» жамғармаси соврини учун бўлаётган мусобақа шу даражада кенг кўлам олдики, назаримизда бутун Ўзбекистон болаларини футбол кийимида тасаввур қилишга ўрганиб қолдик. Аслида ҳам шундай. Бугун ҳар бир бола футбол ўйнашни орзу қилмоқда ва орзусига фақат «Маҳалла» орқали эришишига ишонмоқда.

2-саҳифада →

«MAHALLA»НИНГ ЖАСОРАТ ВА ХОТИРА БУРЧАГИ

Бугун бутун мамлакатимиз аҳолиси, бутун тинчликпарвар инсоният Сурхон тоғларига яшириниб олиб, Ўзбекистон ва унинг халқи тинчлигига дахл солмоқчи бўлганликларини қораламоқда. Минг шукрким, Ватан қалқонлари бунга йўл қўймади. Эрта-индин буларни бутунлай йўқ қилиб ташлашга халқни, Ватанни ишонтирмоқда. Халқ, Ватан ҳам бунга ишонади ва албатта бу босқинчилар нафақат Ўзбекистон ҳудудидан балки, умуман ер юзидан йўқ қилиб ташланишига шубҳа йўқ. Фақат юракларда бир армон бўлдики, бу ҳам бўлса, шу жангларда беш нафар ўғлонларимизни қурбон бердик. Йўқ, қурбон бермадик, улар бизнинг тинчлигимиз учун ўз жонларидан кечиб, қаҳрамонларча душман йўлига ғов бўлдилар. Булар тўғри маънодаги қаҳрамонларимиздир.

«Mahalla» газетаси таҳририяти ўз саҳифасида жасорат ва хотира бурчагини очди. Бу ерда илк бор ушбу марду майдонларимизнинг номи битилди. Маҳалладошлар, «Mahalla» муштарийлари абадул абад бу номларни унутмайдилар:

Лейтенант САДИНОВ Сайёр Саидович,
Катта лейтенант САЛИМОВ Алишер Сатторович,
Лейтенант ҒАНИЕВ Бобуржон Абдулҳамидович,
Катта сержант РАЖАПОВ Маъруфжон Ахмадович,
Сержант БАРНОЕВ Улуғбек Абдуллаевич.

ЛОҚАЙДЛИККА ЎРИН ЙЎҚ

Бугунги кунда халқаро терроризмнинг нафақат юртимизга, балки бутун Марказий Осиё минтақасига хавф солаётгани ҳеч кимга сир эмас. Сурхондарё вилоятининг Сариосиё ҳамда Узун туманларида кечаётган ташвишли воқеалар фикримизнинг далили бўла олади. Ҳудуд ва миллат танламайдиган халқаро терроризмнинг олдини олиш чора-тадбирлари нималардан иборат? Бу борада омма ўртасида тарғибот-ташвиқот, тушунтириш ишларини қай тариқа ташкил этиш лозим?

Республика Маънавият ва маърифат Кенгашида «Халқаро терроризм ва унинг минтақамизга таҳдиди» мавзуида ташкил этилган илмий-амалий семинарда ана шу ҳақда гап борди. Уни Кенгаш масъул котиби А.Болиев бошқарди. Учрашувда мамлакатимизда чоп этиладиган марказий нашрларнинг бош муҳаррирлари, «Маънавият ва маърифат» марказларининг Тошкент шаҳри, вилоят ва туман бўлимлари масъуллари, маҳалла ва хотин-қизлар қўмиталари фаоллари иштирок этди.

Семинарда таъкидланганидек, халқимиз тинчлиги ва осойишталигига путур етказиш ниятида бўлган ёвуз кучлар ўз ғаразли мақсадлари йўлида ҳеч нарсадан тоймаяпти. Мамлакатимиз ўзи танлаб олган тараққиёт йўлидан дадил олға бораётгани уларга тинчлик бермаётир. Бундай шароитда уларнинг манфур кирдикорларини аёвсиз фош этиш, бу борада олиб борилаётган ишлардан аҳолини тезкор ва ҳаққоний хабардор қилиш муҳим аҳамиятга эгадир. Зеро, айрим хорижий оммавий ахборот воситаларининг Сурхондарё воқеаларини бутунлай нотўғри талқин этаётгани ҳеч кимга сир эмас. Шундай экан, бепарволик, лоқайдликка барҳам бериб, маҳаллалар, фуқаролар ва айниқса ёшлар ўртасида тушунтириш ишларини кенг кўламда олиб бориш керак. Бу борада оммавий ахборот воситаларининг ўрни айниқса бекиёсдир.

Анжуманда мамлакатимизнинг барча вилоятлари, олис қишлоқлари, маҳаллаларда халқаро терроризмнинг асл башарасини фош этувчи суҳбатлар ва учрашувлар уюштириш, тарғибот-ташвиқот ишларини янада самарали олиб бориш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди.

Назокат Усмонова,
ЎзА мухбири.

ПАХТАКОРДА ТЎРТ ЭГИЗАК ДУНЁГА КЕЛДИ

10 август Жиззах вилоятининг Пахтакор шаҳарчаси, Беруний кўчаси 5 уйда истиқомат қилувчи Холида Насриддинова ҳаётида унитилмас қувончли кун бўлиб қолди. 22 яшар бу аёл шу куни тўрт нафар эгизакни дунёга келтирди.

— Эгизакларнинг тўртталаси ҳам ўғил эди, - дейди биз билан суҳбатда Пахтакор тумани марказий шифохонаси бош врачининг ўринбосари Абдумурот Рўзимуродов. — Уларнинг 3 таси шифокорларимиз назорати остида ҳаёт кечиришяпти, 1 таси туғилган куни ҳаётдан кўз юмди. Чақалоқлар, 7 кундирки, онасидан ажралган ҳолда парвариш қилинмоқда.

— Бош фарзандимиз ўғил эди, унинг эгизак укалари ҳам ўғил бўлди. Мустақиллик байрами арафасида эгизакларимнинг дунёга келиши байрам устига байрам бўладиган бўлди, - дейди қувончини яширолмай Холида.

Йўлчи Жўра,
ЎзА мухбири.

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий:
«Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили:
Тошкент,
Буюк Турон кўчаси,41-уй

Телефонлар:
Хатлар бўлими: 136-53-75,
масъул котиб: 136-53-75
ижодий бўлимлар — 136-53-82,

Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

● МАҲАЛЛА ФУТБОЛИ

ТЎП БИЛАН «МАҲАЛЛА»

Футбол билимдонлари жаҳоннинг ҳеч бир мамлакатида футболни ривожлантириш тўғрисида кетма-кет иккита қарор чиқанини эслашмайди. Мамлакатимиз раҳбариятининг футбол ҳамда бошқа спорт турларини ривожлантириш борасидаги ғамхўрлиги, қўллаб-қувватлашлари спортчиларнинг жаҳон майдонларида юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишларини таъминламоқда.

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг иккинчи сессиясида юртбошимиз Ислом Каримов ўз маърузасида мамлакатимизда спортни ривожлантириш масалаларига кенг тўхталиб, «Пахтакор» жамоасига ҳам эътиборни қаратган ҳолда унинг шонли анъаналарини тиклаш лозимлигини таъкидлаганди.

Ушбу сўзлар маҳалла ва спортимиз мутасаддилрини руҳлантириб, ажойиб ғоя сари етаклади - Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» хайрия жамғармаси кубоги учун 11-14 ёшли болалар ўртасида «Футбол келажаги» деб номланувчи мусобақа давом этмоқда.

- Мусобақа ташкил этилганида биз унинг бунчалик оммалашиб кетишини кутмагандик, - дейди Тошкент шаҳар жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг раиси Суҳбат ака Пўлатов. - Шаҳримизнинг барча туманларида унга жиддий ёндошилди. Футбол жонкуярларидан болалар жамоаларига мураббийлар тайинланиб, маҳалла оқсоқоллари жойларда мусобақаларнинг ўтказилишига бош-қош бўлдилар. Ота-оналар, тадбиркорлар жамоаларни футбол кийимлари, тўплар билан таъминлашди. Энг муҳими, мактаблар ва маҳаллалар ҳудудидаги спорт майдонлари болалар ва катталар кучи билан таъмирланди. Туманлар миқёсида ўтказилган иккинчи босқич мусобақаларида эса «Пахтакор», «Жар», «Истиқлол», Чилонзор», «Ёшлик», Асбобсоз», Ўзбеккабел» каби шаҳардаги энг йирик, замонавий ўйингоҳлар ўсмирлар ихтиёрида бўлди. Натижада юқори даражадаги оммавийликка эришилиб, Тошкент шаҳридаги 445 та маҳаллада 600 га яқин болалар футбол жамоалари тузилди. Тошкентликларнинг бу ташаббуси вилоятларга ҳам ёйилиб, бутун республикамизда шундай мусобақалар ташкил этила бошланди.

Ниҳоят зўрлар орасидан энг кучлиларни саралаб ғолибларни аниқлаш фурсати ҳам етди.

«Пахтакор» стадионида ўтказилган ҳал қилувчи финал ўйинида Акмал Икромов туманининг Оқ мачит ва Собир Раҳимов туманининг Тешик қопқоқ маҳаллалари жамоалари Тошкент шаҳар ғолибини аниқлаш мақсадида майдонга тушишди. Ҳар иккала жамоани маҳалладошлари, футболчиларнинг ота-оналари ғалаба сари руҳлантириб, далда бериб туришди. Бироқ тез орада «Оқ мачит» болаларининг жисмоний ва техник жиҳатдан тайёргарликлари кучли эканлиги сезилиб қолди. Шундай бўлса-да, биринчи бўлимда ҳисоб очилмади. Иккинчи бўлим бошларида «Оқ мачит» ҳужумчиси 11 метрлик жаримани аниқ бажариб, ҳисобни очди. Орадан кўп ўтмай ҳисоб 2:0 га етди. Ўйин тугашига яқин жарима тўпини қойиллатиб тепган «Оқ мачит» ҳужумчиси йирик ғалабани таъминлади - 3:0. «Оқ мачит» шаҳар мусобақаларида ғолиб бўлиб, республика кубогида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Турнир якунланганидан сўнг ғолиб жамоага махсус кўчма биллур кубок топширилди. Шунингдек, ҳар уччала ғолиб жамоага махсус совринлар, медаллар топширилди.

Республика Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» хайрия жамғармасининг раиси Шуҳрат Жалилов барча ўйинчиларга келгусидаги мусобақаларда омад тилади.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

***

Куни кеча эса мамлакатимиз пойтахти Тошкент, Бухоро, Фарғона ва Қарши шаҳарларидан мусобақа республика босқичининг дастлабки гуруҳ ўйинлари бошланди. Бу гуруҳлар ғолиблари Тошкентда финал босқичида куч синашадилар. Ғолиб 26 август куни маълум бўлади.

Тошкентдаги «Чиғатой» спорт мажмуасида дастлаб майдонга тушган Жиззах вилоятининг «Хайрабод» маҳалласи жамоаси ва Тошкент вилоятининг Чирчиқ шаҳридаги «Ишонч» маҳалласи жамоалари республика босқичини бошлаб бердилар. Ҳисоб 4:0 бўлди ва «Ишонч» дастлабки ғалабани қўлга киритди.

«Бу нақшларда минг йиллик тарихимиз бор, болам.»

● СИЗНИ ҚИЗИҚТИРГАН МАВЗУ

СИЗ ФУҚАРОСИЗ...

Фуқароларнинг шахсий ва мулкий ҳуқуқларини муҳофазалаш мақсадида, шунингдек, давлат ва жамият манфаатларини ҳисобга олиб, туғилиш, ўлим, никоҳ тузиш, никоҳдан ажралиш каби субъектив ҳуқуқ ва мажбуриятларнинг вужудга келиши, ўзгариши ва тугашига сабаб бўладиган фуқаролар ҳаётидаги айрим муҳим воқеа ва фактларни ваколатли давлат идораларида қайд этилиши қаерда ва қандай амалга оширилади?

Саволларга Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қошидаги «Наврўз» оила-никоҳ маросимлари маркази директори З.Акромхўжаева жавоб беради.

Савол: - Фуқаролик ҳолатини қайд этиш нима учун зарур?

Жавоб: - Агар фуқаронинг туғилганлик ҳолати қайд этилмаган бўлса, унинг ўлимини қайд этиб бўладими?

Ўйлаб кўринг, агар вафот этганлик ҳолатини қайд этилмаса, марҳумнинг вориси меросни олиш ҳуқуқини қандай олади? Ёки бошқа ҳолатни олиб қаранг, биринчи никоҳни бекор қилмасдан туриб, иккинчи марта никоҳга кириш мумкинми?

Туғилганлик гувоҳномаси бўлмаган бола: у қандай ҳуқуқларга эга бўлиши мумкин. Демак, Қонунда фуқаролик ҳолати актларини давлат томонидан қайд қилиб рўйхатга олиш, бу фуқароларнинг шахсий мулкий ва шахсий номулкий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мақсадини кўзлайди, - деб бекорга белгилаб қўйилмаган.

Айтиш керакки, фуқаролик ҳолатлари актларини қайд қилиш фақат фуқароларнинг манфаатларинигина кўзлаб қолмай, балки давлат манфаатларини ҳам ҳимоя қилишни мақсад қилиб қўяди.

Савол: - Гувоҳнома одатда фақат бир марта берилади. Аммо ҳаёт мураккаблиги келтириб чиқарадиган ҳамма оқибатларни олдиндан билиш қийин. Қандай ҳолатларда гувоҳнома қайта берилади, қайси ҳолатларда эса берилмайди?

Жавоб: - Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан тасдиқланган «Фуқаролик ҳолати актларини рўйхатга олиш қоидаси»нинг 204-моддасига мувофиқ гувоҳнома йўқотилганда ФҲДЁ идораси фуқаронинг илтимосига мувофиқ такрорий гувоҳнома беради.

Айтиш лозимки, бу ўринда қонун билан айрим чеклашлар ҳам ўрнатилган. Жумладан, қуйидаги ҳолатларда фуқаролик ҳолати актини қайд этиш ҳақидаги гувоҳнома такрор (қайта) берилмайди:

а) болага нисбатан унинг ота-онасидан бири ёки иккаласи ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилган, ота-онасининг ҳуқуқи чекланган бўлса, боланинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома берилмайди;

б) никоҳни бекор қилган фуқароларга ёки улар ўртасида тузилган никоҳ қонунда белгиланган тартибда ҳақиқий эмас, деб топилган бўлса - никоҳни қайд этиш ҳақиқий гувоҳнома берилмайди.

Савол: - Ёнғин, сув тошқини, қурғоқчиликнинг содир бўлиши ёки олинган гувоҳноманинг (аввалдан белгилаб бўлмайдиган ҳолатларда) нобуд бўлиши, йўқолиш ҳоллари мавжуд. Хўш, шундай ҳолатлар (форс-мажор ҳолати) вужудга келганда гувоҳномани қандай усул ва тартибда, қайси муддатда тиклаш мумкин?

Жавоб: - Бундай ҳолларда туғилганлик фактини, тузилган никоҳни давлат томонидан қайд қилиниш фактини тасдиқлайдиган ФҲДЁ идоралари томонидан белгиланган тартибда такрорий ҳужжат (гувоҳнома) берилади (қоиданинг 204-моддаси).

Амалдаги қонунда гувоҳнома ва унга тенглаштирилган ҳужжатларни тиклаш, такрорий олишнинг қатъий белгиланган муддати кўрсатилмаган. Демак, фуқаролар бу ҳужжатларнинг йўқлигини, нобуд бўлганлигини билиши ва унга эҳтиёж сезиши муносабати билан ваколатли давлат идораларига ҳамиша мурожаат қилишлари мумкин.

Таъкидлаш лозимки, гувоҳномани такрор беришда, берилаётган вақтда мавжуд энг кам иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида давлат божи (пошлинаси) олинади.

Давоми келгуси сонда

Давоми келгуси сонда

Қорақалпоғистон

«МАҲАЛЛАДОШ БИЛАН ЕЛКАДОШ БЎЛГАН АСЛО КАМЛИК КЎРМАЙДИ»

Ҳайитбой боғбоннинг фалсафаси шундай!

Бу заҳматкаш инсонни нафақат Амударё туманидаги «Дўстлик» хўжалигида, балки қўшни эл-элатларда ҳам боғбонликнинг миришкори, деб билишади. Бунинг сабаби бор, албатта.

Қишлоқда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг ёрқин тимсоли - ерларни эгаларига бериш элюртга катта манфаат етказди. Кўплаб овулдошлари қатори Ҳайитбой Тиллаев ҳам 3,5 гектар ерни ижарага олиб, боғ ва токзор барпо қилди. Миришкор боғбон Мустақилликнинг 9 йиллиги арафасида ярим миллион сўмлик маҳсулот топшириб, йиллик шартномавий режасини ўринлади.

- Худога шукр, боғимизда ҳосил ҳали кўп, - дейди Ҳайитбой оға. - Демак, эндигиси оиламизники. Уни нес-нобуд қилмасдан йиғиб териб олишда фарзандларим қўл-қанот бўлаяптилар. Мева-чевалардан ярим тоннасини кам таъминлаган, ёлғиз яшаётган оилаларга етказиб бердик. Чунки, боғ ҳосилида қўни-қўшнининг ҳам ризқи-насибаси бўлади. Ахир айтишадику: «Нон ушоғини дарёга ташла, балиқ билар, балиқ билмаса халқ билар», деб.

А.ИСКАНДАРОВ, «Mahalla» мухбири.

● БАЙРАМ АРАФАСИДА БАЙРАМ

ЮРТНИНГ «ОЛТИН ҚАНОТ»ЛАРИ — ФАХРИМИЗ

Мана бир неча йилдирки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Фармонига биноан ҳар йили август ойининг учинчи якшанбасида мамлакатимиз фуқаро авиацияси ходимлари ўзларининг касб байрамлари — ҳаво флоти кунини нишонлашади.

Шу муносабат билан мухбиримиз "O'zbekiston havo yo'llari" миллий авиакомпанияси Бош директори Арслон РЎЗМЕТОВ билан суҳбатлашди.

— Ушбу байрамни миллий авиакомпаниямизнинг кўп минг кишилик аҳил жамоаси она-Ватан ишончини оқлаган ҳолда қарши олмоқда. Ўтган бир йил мобайнида амалга оширилган ишларни санаб ўтилса, бунга ишонч ҳосил қилиш қийин эмас.

АҚШнинг Сиэтл шаҳридан келтирилган иккита янги "Боинг-757" самолётларимиз сафини тўлдирди ва бугунги кунда мунтазам қатновларни бажармоқда. 2000 йилнинг ўтган даврида миллиондан ортиқ йўловчи ташиганимизда Ғарбда ишлаб чиқарилган кемаларнинг сезиларли улуши бор. Шу билан бирга МДҲ йўналишлари бўйлаб ва маҳаллий қатновларни бажаришга ҳисса қўшаётган барча мутахассисларимиз ўз ишининг ҳақиқий устаси эканини намойиш қилишмоқда.

Тарихий масканларимиздаги аэропортларда кенг кўламда қуриш ва қайта қуриш ишлари амалга оширилиши натижасида улар энг замонавий талабларга жавоб бера оладиган бўлди. Шу йилнинг баҳорида Урганчда Мустақиллик йилларида мамлакатимизда қад ростлаган илк аэровокзал фойдаланишга топширилди. Тошкент аэропортида хориждан ердаги хизматлар фаолиятини энг юқори савияда ташкил этиш имконини яратувчи янги техника келтирилди ва ишлатила бошланди.

Халқаро алоқалар борасида ҳам "O"zbekiston havo yo'llari" фаоллик кўрсатмоқда. Италия, Франция каби ривожланган давлатлар билан ҳаво алоқалари тўғрисида ҳукуматлараро шартномалар имзоланди. Бир қатор янги йўналишлар ўзлаштирилди: Жумладан, Амритсар, Римга мунтазам қатновлар йўлга қўйилди. Мавжуд қатновлар сони кўпайтирилди. Бугунги кунда бир неча машҳур компаниялар билан ҳамкорлик ҳуқуқий асосда ташкил этилмоқда. "Delta", "NordWest", "KLM", "El-Al", "Aceana" каби компаниялар билан тенгма-тенг ишлаётганимиз, миллий авиакомпнаиямизнинг жаҳон авиаташувлари бозоридаги ишончли ҳамкор эканидан далолатдир.

Пойтахт аэропортида кўплаб хорижий давлатлар етакчи авиакомпанияларининг юк ташувчи "Боинг-747" кемалари ёнилғи қуйиб олиш ва техник хизмат кўрсатиш учун тўхтаб ўтишлари авиаходимларимизга бўлган ишончнинг яна бир тимсолидир. Бу фаолиятдан олинаётган даромад мамлакатимиз иқтисодиётини мустаҳкамлашга ҳисса бўлиши шубҳасиз.

Биз парвозлар хавфсизлигини таъминлашга алоҳида эътибор берамиз. Шу боисдан ҳаводаги ҳаракатни бошқариш тизими такомиллаштирилмоқда, Шарқ флотига мансуб эски кемалар сафдан чиқарилмоқда. Уларнинг ўрнини Ғарбда ишлаб чиқарилган замонавий кемалар билан тўлдиришга ҳаракат қиламиз. Бу ишда мамлакатимиз раҳбарияти бизни қўллаб-қувватламоқда.

"O"zbekiston havo yo'llari" тизимида меҳнаткашларнинг ижтимоий муҳофазасига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Биз фахрийларимизни асраб-авайлаш, ўсиб келаётган ёш авлод баркамол вояга етиши учун барча имкониятларимизни ишга соламиз.

Байрам арафасида миллий авиакомпаниямиз тизимларида меҳнат қилиб ватан ишончини оқлаётган барча авиаходимларимизни, Чкалов номидаги бирлашма жамоасини, Тошкент давлат авиация институти ва коллежи жамоаларини самимий қутлаб, энг эзгу тилакларимизни йўллаймиз. Авиацияда айтиладиган каби "Парвозлар сони билан қўниш сони доимо тенг бўлсин!" деймиз.

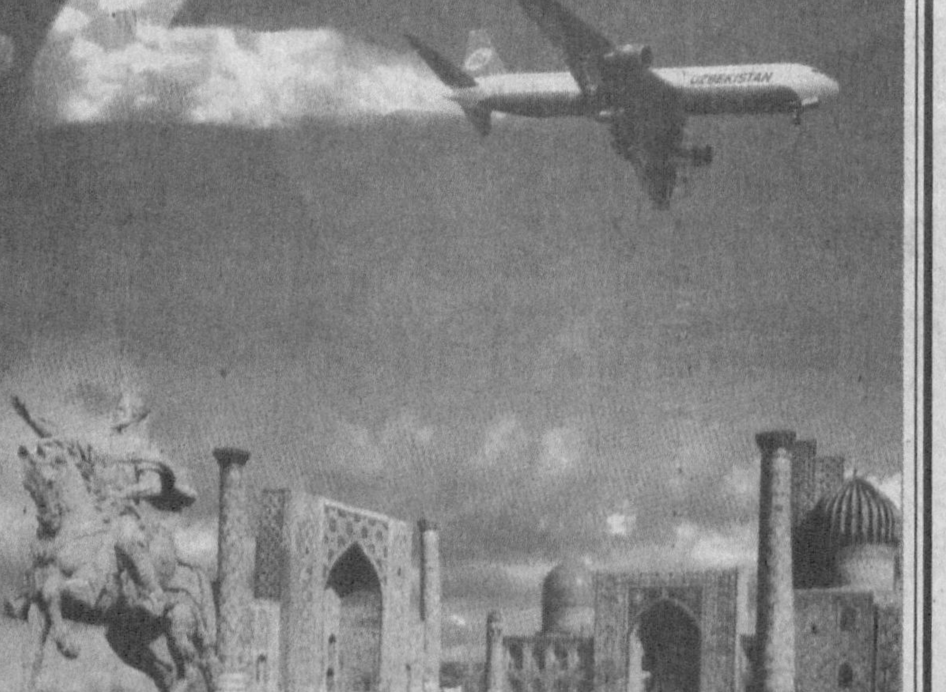

● СИЗНИНГ ФИКРИНГИЗ ҚАНДАЙ?

ЎЗБЕКИСТОН ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИ ВА «МАҲАЛЛА» ЖАМҒАРМАСИ РЕСПУБЛИКА БОШҚАРУВИ СЎРОВНОМАСИ

XXI АСР МАҲАЛЛАСИ: У ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Халқимизнинг ҳурматли ва фидокор фуқароси, маҳалла оқсоқоллари ва жонкуярлари, Сизга ҳавола қилинаётган ушбу саволнома ўз-ўзини бошқариш тизимининг асосий ўзаги бўлган маҳалланинг келажагини, унинг иқтисодий, ҳуқуқий, ижтимоий, экологик, маданий, маърифий ва бошқа томонларини ҳисобга оладиган, яъни «XXI аср маҳалласи» портретини яратишда жуда катта аҳамият касб этиши мумкин деган ниятдамиз. Зеро, маҳалла - бу давлат ичидаги кичик давлатдир, маҳалла - демократик қурилишнинг асосидир, маҳалла - одоб-ахлоқ ва маънавият, экологик равнақ марказдир. Маҳалла - бу ўзликни англаш ва миллий бирликнинг тикланиши ва тараққиёт марказидир.

Ўзбекистон Республикаси Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви сизлардан қуйида келтирилган саволларга сизларнинг жавобларингиз орқали «XXI аср маҳалласи»нинг илмий асосланган тараққиёт консепциясини ва унинг ривожланиш дастурини яратиш ниятидадир.

1. Маҳалла деганда сиз нимани тушунасиз?

1.1. Маҳалла кичик ҳудудий яшаш жойи.
1.2. Маҳалла маънавий ва маърифий тарбия маркази.
1.3. Маҳалла ўз-ўзини бошқариш тизимининг асосий ўзаги.
1.4. Маҳалла тараққиётнинг барча қирраларини ҳисобга ола олувчи ўз-ўзини бошқариш макони.
1.5. Яна қандай фикрингиз бор (ёзинг)!

2. Маҳалланинг қиёфаси деганда қандай тасаввурга эгасиз?

2.1. Оила, қўни-қўшни ва маҳалла кўйнинг тинч-тотув яшашини таъминлашдаги чора-тадбирлар мажмуаси.
2.2. Маҳалла - одоб-ахлоқ ва маънавий тарбиянинг ўчоғидир.
2.3. Маҳалла - инсон ҳақ-ҳуқуқларини рўёбга чиқариш мумкин бўлган ижтимоий бошқарув ҳудудидир.
2.4. Маҳалла - инсонларни ижтимоий муҳофаза этувчи ягона макондир.
2.5. Маҳалла - замон талабларига жавоб бериши лозим бўлган бошқарув тизимидир.
2.6. Маҳаллада фуқароларнинг барча талаб ва истаклари рўёбга чиқариш керак.

3. Маҳалланинг ижтимоий (социал) функциячи (вазифалари) нималардан иборат бўлмоғи лозим?

3.1. Миллий ўзликни фуқаролар онгида шакллантириш.
3.2. Ахлоқ ва одоб меёрларини (нормаларини) аҳолининг ҳамма қатламларига сингдириш.
3.3. Фуқароларни бир-бирига ва Ватанга бўлган муҳаббатини тарғиб қилиш.
3.4. Давлат тилига бўлган эътиборни кучайтириш.
3.5. Фуқароларнинг барча талаб ва истакларини доимий равишда ўрганиб бориш ва уни амалга оширишда социологик мониторингини яратиш.
3.6. Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг жаҳон меёрлари бўйича барча талабларини амалга оширишнинг тадбирларини яратиш (электрон мониторинг асосида).
3.7. Яна қандай вазифалар бажарилиши керак (батафсил ёзинг)?

4. Маҳалланинг иқтисодий базаси қандай бўлиши керак?

4.1. Маҳаллалар, ташкилотлар ва давлат томонидан «Маҳалла» жамғармаси ташкил қилинмоғи лозим.
4.2. Маҳалла жамғармасининг тақсимот тартиби, Низомлари ва қонунлари яратилмоғи лозим.
4.3. Маҳалла иқтисодиётини эркинлаштиришни амалга ошириш чораларини яратиш.
4.4. Маҳалланинг социал-иқтисодий тараққиёти дастурини яратиш.
4.5. Маҳалла иқтисодий механизмини яратиш учун нималар керак деб ўйлайсиз (Батафсил ёзинг)?

5. Маҳаллада аҳолининг социал-демократик таҳлили ва башорати масалаларини ҳал қилишнинг тадбирларини яратиш бўйича нима ишлар қилиш лозим деб ўйлайсиз?

5.1. Маҳалла аҳолининг доимий регистирини яратиш.
5.2. Социал-демократик базасини яратиш ва унинг илмий таҳлилини бажариш.

6. «Маҳалла Соғлом авлод, Соғлом ҳаёт тарзи» дастурини яратиш ва жорий қилишга муносабатингиз?

6.1. Тўла қувватлайман.
6.2. Тиббий ахборотлар базасини яратиш лозим деб ҳисоблайман.
6.3. Маҳаллада аҳолини доимий тиббий кўрикдан ўтказиш механизмини яратиш лозим деб ўйлайман.
6.4. Маҳаллада алоҳида тиббиёт фондини яратиш.
6.5. Маҳалла тиббиёт мониторингни яратиш.

7. Маҳалла оқсоқоли (раис) сизнингча қандай шахс бўлмоғи лозим?

7.1. Ёши:________дан________гача
7.2. Маълумоти:______________
7.3. Касби:__________________
7.4. Илмий унвони:_______ва даражаси:__________
7.5. Инсонийлик сифатлари:__________________

8. Сизнингча маҳалла гузари бўлиши шартми?

Ҳа Йўқ
Нима учун (батафсил жавоб беринг)?
Агар «Ҳа» бўлса гузар ўз ичига қандай йўналишдаги хизмат кўрсатиш ишларини олган бўлиши керак (ёзинг)?

9. Маҳалланинг узоққа мўлжалланган социал-иқтисодий дастурини яратишда сизнингча қандай масала ва муаммоларга эътибор бермоқ лозим?

9.1. Тўлиқ ахборотлар тизими.
9.2. Бошқарув механизмини замонавий компьютер техникаси ва технологияси орқали яратиш.
9.3. Маҳаллада социологик тадқиқотлар тизимини ва бошқарув мониторингни яратиш.
9.4. Маҳалла аҳолисининг тўла ҳолдаги, яъни демографик, таълим, спорт, касб, бандлик, меҳнат, турмуш тарзи ва даражаси ва бошқа зарур омилларни ҳисобга олувчи регисторни яратиш.
9.5. Аҳолининг маданий, молиявий ва турмуш даражасини узоқ йилларга мўлжалланган истиқболини белгилаш.
9.6. Яна нималарни ҳисобга олишни таклиф қиласиз (ёзинг)?

10. XXI аср маҳалласи тўғрисида яна нималарни таклиф қилишингиз мумкин (ёзинг)?

Эътиборингиз учун сизга катта раҳмат.

Юқорида келтирилган барча саволлар бўйича ёзма фикрингизни қуйидаги манзилга юборасиз деган умиддамиз.

Манзил: 700000 Тошкент шаҳри, Мовароуннаҳр кўчаси 6-уй, 2-қават, 38-хона, Республика «Маҳалла» жамғармаси.

● «MAHALLA»ГА МАҲАЛЛАДАН МАКТУБ

Наманган вилояти

Мен 1995 йилдан бери Чортоқ шаҳар Оромгоҳ маҳалла фуқаролар йиғини раисиман. Менгача маҳалла фуқаролар йиғини раиси 5 йилда 7 маротаба алиштирилганди. Маҳалладошларим, шаҳар ва туман раҳбарлари «Ҳеч бўлмаганда бир йил ишлаб беринг» деб илтимос қилишганида розилик бериб, маҳалла фуқаролар йиғини раислигига ўтиб ишлай бошладим. Аммо...

ОҚСОҚОЛНИ ИҒВОЧИДАН КИМ ҲИМОЯ ҚИЛАДИ?

Ўзимча, ёмон ишламадим, уч маротаба туман ва шаҳар раҳбарларининг рағбатларига сазовор бўлдим, бир неча марта вилоят миқёсида ўқув семинар ўтказиб, ўз тажрибаларим билан ўртоқлашдим. Мендан илгариги раислар 5-6 йилда амалга оширолмаган тозалик ва ободончиликка оид ишларни бировни ака, бировни ука деб бажаришга киришдим. Маҳалла ҳудуди нақ 60-70 прицеп ахлат-чиқиндилардан тозаланди. Ташландиқ бўлиб ётган жойларни ободонлаштира бошладим.

Маҳалламиз ҳудудида тўртта одамлар даволанадиган сиҳатгоҳлар жойлашган. Дам олувчиларга халақит бериши мумкин бўлган тартиббузарликлар, безориликларнинг олдини олиш учун барча имкониятларни ишга солганмиз. Шунинг учун бўлса керак, мен иш бошлаганимдан бери биронта жиноят ёки тартиббузарлик содир бўлгани йўқ. Туман ва шаҳарда ўтказиладиган барча тадбирларда фаол иштирок этамиз, вакилларимиз ҳар бир кўрик-танловда фахрли ўринларни эгаллаб келади. Мен бу мактубни халқ олдида мақтаниб қўйиш учун ёзаётганим йўқ, асло! Аслида уддасидан чиқишимиз лозим бўлган юмушлар жуда ҳам кўп, уларни ҳаммасини бажарганимизда ҳам бор-йўғи Ватан, халқ олдидаги бурчимизни адо этган бўламиз, холос.

Мактубни ёзишга мажбур этган нарса бошқа - оқсоқоллик фаолиятимга баъзи кўнгли нотоза кимсаларнинг халақит бераётгани, шунча ишлар эвазига шикоятлар ботқоғидан қутула олмаётганлигим. Асли касбим, ўқитувчи. Кўп йиллик фаолиятим давомидан биламанки, ҳар қайси соҳада ҳам тўғри танқид натижасида йўл қўйилган камчилик-нуқсонлар барҳам топади. Аммо танқид ғаразли мақсадда уюштирилган, бўҳтонлардан иборат шахсий адоват туфайли бўлса-чи? Эл манфаатини кўзлаб юрган инсонга тўрт-бешта бетайин на халқига, на жамиятга нафи тегмайдиган, муттаҳамликни ўзига касб қилиб олган кимсалар туҳмат уюштириб, юқори ташкилотларга шикоятлар йўллаб бадном қилишга уринса, уни ким ҳимоя қила олади?! Олти нафар фуқаро ишимдан шикоят қилиб Тошкентга - юқори ташкилотлардан бирига хат йўллабди. Хат текшириш учун «Маҳалла» жарғармасининг Наманган вилояти бўлимига юборилган. Жамғарманинг вилоят ва туманимиз бўлимларидан келишганда мен меҳнат таътилида эдим. Шикоятни ёзган кишиларни тўплаб, кейин мени чақиришди. Келишим билан улар менга: «Моҳидахон, биз сизни биламиз, яхши ишлайсиз. Фақат маҳаллангизда эмас, Чортоқ туманида ҳам сизни ҳамма ҳурмат қилади. Илтимос, йиғилишда ўзингизни ҳимоя қиламан деб, уларга қарши гапирманг», - дейишди. Мен ҳам уларнинг гапига кириб, индамай ўтиравердим. Текширувчилар фақат шикоятчиларни эмас, бошқа холис фуқароларни ҳам тинглашар, сўраб-суриштириб, ҳақиқатни ойдинлаштириб кетишар дебман...

Ахир арз-дод қилганларнинг кимлигию, нима иш билан шуғулланишининг ўзи уларнинг ғараз мақсадини кўрсатиб турибди. Шикоятчилардан бири маҳалламизнинг собиқ оқсоқоли. 1998 йил сентябр ойида автоҳалокат содир этиб, 20 ёшли йигитнинг ҳаётига зомин бўлган. Унинг менга даъвоси шуки, мен маҳалла фуқаролар йиғини раиси сифатида жабрдийда хонадонга уни ҳимоя қилиб насиҳат қилиб қўймаган эканман.

Иккинчи шикоятчи аёлни эса 51- мактаб директори М.Жахонованинг шахсига тегиб, ҳақорат қилгани учун директор судга берган. Суд маҳалла фуқаролар йиғинидан тавсифнома сўраган. Йиғин аъзолари унинг ҳақиқий хулқ атворига яраша тавсифнома беради ва суд қарори билан ундан жарима ундирилади. Фуқарога тавсифнома бериш менинг шахсий ишим эмас, унга маҳалла фаоллари, обрўли қарияларнинг фикри ҳам киритилган эди.

Яна бир шикоятчи аёл мени моддий ёрдамни нотўғри тақсимлаганликда айблайди. Уст-боши зебу зийнатларга, ҳовлиси чорва моллариию паррандаларга тўла. Унинг моддий ёрдамга муҳтожлиги йўқлигини билган, кўрган комиссия аъзолари аризасини рад қилганлар. Моддий ёрдамни тайинлашни биргина ўзим ҳал қилмайман-ку?

Кейинги аёл шикояти ҳам худди шундай мазмунда. Ўзи ҳеч қаерда ишаламагани билан, ўғиллари савдо-сотиқ билан шуғулланадиган тижоратчи.

Не ажабки,кейинги шикоятчи ҳам аёл. У мен маҳалла фуқаролар йиғинига раис бўлмасимдан икки йил олдин эри билан ажрашган. Эри уй-жойни хотинига қолдириб чиқиб кетган. Уларнинг оилавий можароларини ўша пайтда туман хотин-қизлар кенгаши ҳам муҳокама қилиб, яраштира олмаган. У эса бугун маҳалла фуқаролар кенгаши раиси «Мени эрим билан яраштириб қўймади», деб даъво қилмоқда.

Шикоятда маҳалла фуқаролар йиғини раиси дўконларда сотилиши керак бўлган 9 хил озиқ-овқат маҳсулотларининг сотилишини назорат қилмайди, дейилган. Текширувчилар эса дўкондаги аҳволни кўрмадилар, фуқаролар билан суҳбатлашмадилар. Арзчиларни тинглаш билан кифояландилар, холос. Кетаётганларида менга «Бир-бирларингни кечиринглар, ярашинглар» қабилида насиҳат қилдилар.

Беайб парвардигор, деган гап бор халқимизда. Мен ҳам ўзимни оқламоқчи эмасман. Аммо камчилик бошқа, бўҳтон ва маломат бошқа. 2000-3000 аҳолиси бўлган маҳалла оқсоқоли 5-10 нафар ғараз ниятли кишига «ёқмай», маломат тошлари остида қолсаю, уни қонуний ҳимоя қиладиган киши топилмаса.

Мен ўқитувчиман, имконини топиб ишлаб тирикчилик ўтказишим мумкин. Лекин иғвогар кимсаларнинг маломатига қолиб, одамлар орасида миш-миш тарқалиб, бир неча йиллар мобайнида топилган «оқсоқол» деган обрў, мартабага путур етишига ҳурматли газетхонлар қандай муносабатда бўлар эканлар?

Моҳидахон КАМОЛОВА,
Чортоқ шаҳар Оромгоҳ маҳалла фуқаролар йиғини раиси.

● МУСТАҚИЛ ЮРТ ВИЛОЯТЛАРИ ОДИМЛАРИ

Сурхондарё

Бойсунда табиий қазилма бойликлар беҳисоб. Уни қидириш ишларини ҳозирданоқ бошлаб юбормоқ керак, деган эди мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов халқ депутатлари Сурхондарё вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқида.

«ҚОРА ОЛТИН» ЗАҲИРАСИ МЎЛ

Дарҳақиқат, шундай. Сариосиёдан Самарқандгача бўлган ҳудудда тўш қўйган сервиқор Ҳисор тизмалари бебаҳо бойликлар кони. Нефть, газ, гипс, бўр, снекс тошлари, алюминий, олтин каби қимматбаҳо металлар ҳали она-замин қаърида тин олмоқда. Ҳозирча уларнинг биттаси - Бойсун кўмиридан халқ баҳраманд. Кўмирнинг сифати юқори даражада.

Республика ҳукумати ана шуларга асосланиб 1987 йили Шарғун кони таркибида кўмир қазиб олиш ер ости йўлакларига ўтиш Бойсун бўлимини ташкил этган эди.

Ўтган йили жамоа «Бойсун кўмири» конини ҳиссадорлик жамиятига айлантириш таклифи билан чиқишди. Туман ҳокими бу ташаббусни қўллаб-қувватлади. Очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти шу тариқа таркиб топди.

Ҳиссадорликнинг ўз масъулияти бор. Буни жамият аъзолари астойдил ҳис этишди. Бугунги иш маҳсули кечаги кўрсаткичдан салмоқли бўлишига ҳаракат қилишди. Шунга эришдилар ҳам. Йилига ўн минг тонна кўмир қазиб чиқариш бойсунлик despre кончиларнинг нишонга олган марраси бажарилди. Бу йилги ният бунданда улкан. Ўтган олти ойлик режа ҳам ошириб бажарилди.

Турли солиқлар тўловидан ташқари, 2.300000 сўм соф фойда олинди. Ҳиссадорлар манфаатдорлиги ҳам ошди.

- Кўмир ишлаб чиқаришни кўпайтириш билангина мақсадга эришиб бўлмайди, - дейди «Бойсун кўмир» кони ҳиссадорлик жамияти раиси Ўрол Назаров. - Истеъмолчилар билан ҳам мустаҳкам алоқа ўрнатиш жуда муҳим. Биз шундай иш тутдик. Сурхондарё вилоят халқ таълими, соғлиқни сақлаш бошқармалари, Бойсун карбид ва ғишт заводлари асосий истеъмолчиларимиз. Уларнинг талаб ва таклифларини инобатга олаяпмиз.

— АҚШнинг «Женерал карбон Корпорейшн» компанияси билан иш олиб боряпмиз, мақсадимиз Бойсун кўмиридан активлашган кўмир ишлаб чиқариш, - дейди бош муҳандис Баҳром Умаров.

Техника маслаҳат кенгаши аъзолари эса муаммоларни ечишда ҳозиру нозир, камарбаста. Участка бошлиқлари Ш.Бўриев, С.Шодиев, кон усталари О.Назаров, Х.Олимов, проходчилар М.Шоимов, А.Эсанов, К.Бўронов, Ш.Девонақулов, портлатувчи уста З.Норқуловларнинг бор тажрибаси, вазифаларига бўлган фидойиликлари жуда қўл келмоқда.

Шу ўринда бир мисол келтирайлик, жорий йилнинг биринчи чорагида шарқий участкадан кўмир қазиш майдонини ҳосил қилиш зарурати туғилди. Аммо унга ўтиш осонликча кечмади. Кўмир заҳираси + 1840 горизонтда бўлиб, унга тушиш учун жуда катта маблағ талаб этиларди. Бунинг устига тоғ йўлаги қаттиқ тоғ жинсларидан ўтиши керак эди. 60-йилларда маҳаллий саноат корхоналари томонидан пала-партиш қазиб олинган кўмир кони бўшлиқлари ҳам ишга катта хавф туғдирарди. Эҳтиёт қисмларнинг етишмаслигидан машина ва ускуналар ҳам узоқ вақтдан буён тўхтаб қолган эди.

Муаммони бартараф этиш чоралари кўрилди, техника кенгашининг асосли таклифлари ўрганиб чиқилгач, инобатга олинди. Қишлоқ аҳолисидан шартнома асосида ёғочбоп жиҳозлар сотиб олинди. Омад кончиларга кулиб боқди. Қийинчиликлар ортда қолиб, июль ойида янги, аъло сифатли кўмир майдонига тушиб олинди. Бу ердан 50 минг тонна кўмир қазиш имконияти яратилди. Олинган дастлабки минг тонна «Қора олтин» синовдан ўтказилди. Иссиқлик миқдори баланд, кулчанлиги жуда кам.

Айни пайтда Бойсун кончилари кўтаринки руҳ билан астойдил меҳнат қилмоқдалар. Негаки улар қўшалоқ байрам арафасида турибдилар. Ўзларининг касб байрамларини, Мустақилликнинг 9 йиллиги байрамини олдинма-кейин нишонлайдилар. Тўйга тўёна ҳозирлаш ўзбек халқининг азалий одати. «Бойсун кўмири» кони жамоаси ҳам кўмир қазиб олиш бўйича мўлжалланган режани 1 сентябргача бажариш учун ойдин йўлдан алпона одим ташлаб бормоқдалар.

Омон ШУКУРОВ,
«Mahalla» мухбири.

● ҒАРОЙИБ ҲОДИСАЛАР

ЎЛИМ ОСТОНАСИНИ ҲАТЛАБ ЎТГАЧ...

Нариги дунёда «бўлганлар» ҳикоялари

Канада телевидениесида яқинда кўрсатилган дастурлардан бирида ғаройиб ҳодиса ҳақида ҳикоя қилинган. Теледастур меҳмонлари - эр-хотин Зильберберглар бундан 16 йил муқаддам ўзларининг никоҳ тўйларида куёвтўра қандай қилиб ўзини тўсатдан ёмон ҳис этиб қолганлиги тўғрисида сўзлаб бердилар. Ўшанда етиб келган шифокор беморнинг юраги уришдан тўхтаб қолганлигини қайд қилган, лекин электр токи зарби билан уни тирилтиришга муваффақ бўлинган.

Куёв фоний дунёга қайтиб келгандан сўнг ўзини жаннат дарвозаси олдида кўрганлигини ҳикоя қилиб берди: у ерда нурли, ёркин мавжудотлар қалин китобларни варақлаб чиқдилар, лекин бу китобларда унинг исм-шарифини топиша олмадилар, худди ана шу пайтда у кўзини очди, сўраб билса касалхонада ётган экан.

Бугунги кунда бундай ҳодисалар ишонарли воқеа сифатида қабул қилинади. Кардиолог шифокор, Теннеси университети профессори ва юрак касалликлари бўйича халқаро комитет аъзоси Маурис Роулингс «Ўлим остонасини ҳатлаб ўтгач» деб номланган китоб ёзди. Бу китобда у клиник ўлимдан сўнг қайтадан ҳаётга қайтарилган юзлаб беморлар устида кўп йиллар давомида олиб борган кузатувлари тўғрисида ҳикоя қилади. Бир куни уни юраги уришдан тўхтаб қолган беморнинг ҳузурига чақирадилар. Шифокор сунъий нафас олдириш ва юракни бевосита уқалаш йўли билан бечорани ҳаётга қайтаришга эришди. «Уфф, мен дўзахда бўлдим, мени уларга топширманглар!» деб ялиниб ёлворди у қайта тирилгач. Шундан буён кардиолог беморларнинг «тирилгандан» кейин дастлабки дақиқаларда ўзларини қандай тутишлари ва гап-сўзларини ёзиб борадиган бўлди.

Мана, фарзанд кўраётган пайтда ўлишга сал қолган аёлнинг ҳикояси. «Биз операция хонасига кириб келганимизда, бирданига мен ўзимни ўз танамдан ташқарида ҳис қила бошладим. Мен шифт тагида парвоз қилиб юрардим, доктор ҳамшираларни сўкаётганлиги менга ёқмасди. У ваҳимада, саросимада эди. Мен онамнинг, эрим ва кичкина ўғлимнинг юзларини кўриб турардим, улар жуда ғамгин эдилар, лекин мен уларнинг чуқур умидсизликка тушганликларини сезмас эдим. Кейин мен узун йўлак (коридор) бўйлаб тез парвоз қила кетдим, йўлак охирида сарғиш-оқимтир шуъла кўринарди. «Э-ҳа, ўлаётган пайтда одам мана шундай нарсаларни бошидан ўтказар экан-да», - деб ўйладим ва бирдан соғломлашаётган беморлар хонасида ўзимни кўрдим. Ўзга ҳаётда мен ҳис этган тинчлик-осойишталикни ҳеч ёдимдан чиқармайман, лекин мен аввалги ҳаётга қайтганимдан ва чақалоғимни кўриб турганимдан хурсанд эдим.

Бошқа ҳикоя. «Мен ўпкамни жуда қаттиқ шамоллатиб қўйгандим. Кейинчалик ҳикоя қилиб беришларига қараганда, мен коматоз (чала ўлик) ҳолатига тушиб қолган эканман. Мен ўзимни водий узра парвоз қилиб кетаётган, тепа қисми нурланиб, ёруғ бўлиб турган чўққи сари тобора яқинлашиб бораётган ҳолатда кўрдим. Тоғ ёнбағридаги гуллар ва боғ-роғларга кўзим тушди. Боғ-роғлар орасида бувамни кўриб қолдим. У бир неча йил аввал вафот этганди. Мен у билан энди гаплашмоқчи бўлиб турганимда, бирданига ўзимни ўз танамда ҳис қилиб қолдим».

...Чақалоқ бир ёшга ҳам тўлмаганида онаси оламдан ўтган эди. У катта ёшда ўлиб қайта тирилганида унга эски альбомни кўрсатишди. Ўтмишда олинган фотосуратларни томоша қила туриб, у бирдагина: «Бу менинг онам-ку!» деб қичқириб юборди. «Ўша қизғишроқ соч, ўша кўз ва оғиз! Мен уни уёқда кўргандим!» Ҳамма ҳайрон қолганди.

Кўпчилик одамлар ўзларини ўлим чангалидан сақлаб қолишни илтижо қилиб, қўрқув-ваҳима ичида дағ-дағ титрайди. «Менга нафас олишга ҳаво етмай қолганлигини яхши эслайман, - сўзлаб берди бир бемор. - Кейин мен танамдан ажралиб чиқиб, зимистон бир хонага кирдим. Деразалардан бирида атрофида шайтонваччалар ўралашиб юрган баҳайбат мавжудотнинг тумшуғини кўрдим. Баҳайбат мавжудот менга ўзига яқинлашиб келиш ишорасини қилди. Ташқари қоронғу эди, лекин мен атрофда инграб ётган одамларни пайқадим. Биз ғор орасида юриб борардик. Мен йиғлар эдим. Кейин баҳайбат мавжудот мени қўйиб юборди. Доктор наркотик моддалар туфайли бундай даҳшатли манзара кўзимга кўринган, деб изоҳламоқчи бўлди, лекин мен ҳеч қачон наркотик моддалар истеъмол қилган эмасман».

Ўз жонларига қасд қилмоқчи бўлганларга ўта даҳшатли манзаралар, кўринишлар тинчлик бермайди. Ўзини ҳеч кимга кераксиз деб ҳис қилган хизматкор аёл сабр косаси тўлиб, жонидан тўйганида жуда кўп миқдорда дори ичиб юборади. «Қоп-қора думалоқ тешикни ва қизил иссиқ доғни ҳамон эслайман, - деб ҳикоя қилади ўша аёл кейинчалик ўлимдан қутқариб қолингач. - Доғ тобора катталашиб борарди ва мен унга яқин бориб қолдим. Тупроқ - замин ёпишқоқ, оёқларим ботиб кетаяпти, нафас олиш қийин. Мен: Э, Парвардигор! Ўзимни оқлашимга имкон бер!» деб қичқираман. Ҳаётга қандай қайтиб келганлигимни эслай олмайман».

Чет эл ахборот агентликлари материаллари асосида тайёрланган.

ОРОЛБЎЙИ АҲЛИГА ТИББИЙ ЁРДАМ

Бу йил Амударёнинг қуйи қисмидаги сув тансиқлиги Оролбўйи ҳудудидаги экологик вазиятга ҳам таъсир кўрсатмоқда.

Шу боис дунёнинг турли бурчакларидан бу ҳудудга инсонпарварлик ёрдамлари келаётир. Жумладан, Жанубий Кореядан ташриф буюрган бир гуруҳ шифокорлар Оролбўйи ҳудуди аҳолиси саломатлигини яхшилашда фаол қатнашмоқда. 20 нафар тажрибали шифокор Нукус шаҳридаги 1-поликлиникада ҳар куни 200 нафарга яқин беморни кўрикдан ўтказиб, муолажа қилмоқда.

Кореялик шифокорлар Қорақалпоғистон аҳолисига бир неча ҳафта давомида тиббий ёрдам кўрсатадилар.

И.АБДУРАҲМОНОВ.

● МАҲАЛЛА ОГОҲ

ОСОЙИШТАЛИК — ХАЛҚ ХОҲИШИ

Навоий шаҳридаги «Наврўз» маданият саройида маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, посбонлар, уй-жойдан фойдаланиш идоралари раҳбарлари, ҳуқуқ-тартибот органлари ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирокида шаҳар фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Мустақиллик байрамига саноқли кунлар қолди. Навоий шаҳри ва Кармана туманида тозалик ва ободончилик ишлари жадал амалга оширилмоқда. Шу билан бирга улуғ байрамни тинч ва хотиржам ўтказиш чора-тадбирлари кўрилмоқда.

Ёркул УМАР,
ЎзА мухбири.

Азиз муштарий! «Mahalla»ни ҳам дўконлардан сўраб туринг.

ИШСИЗЛАР ИШЛИ БЎЛИШМОҚДА

Сирдарё

Бозор иқтисодиёти шароитида кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни ҳимоялаш, уларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш энг муҳим ва устивор вазифалардан биридир.

Бу борада Сирдарё вилояти Мирзаобод туманида ҳам кўплаб хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Йил давомида туман меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоялаш бўлимига 382 нафар фуқаро иш сўраб мурожаат этган бўлса, улардан 213 нафари ўз ихтисослари бўйича ишга жойлаштирилди. 62 нафар ишсизлар касб малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш мақсадида ўқув курсларига юборилди. Шунингдек, 104 нафар фуқарога ҳам ишсизлик мақоми берилиб, улар қонунда кўрсатилган миқдордаги нафақалар билан таъминланди.

Туман меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоялаш бўлимига яқиндагина раҳбар этиб тайинланган Мавлон Анорбоевнинг изланувчанлиги, янгиликка ўчлиги боис жамоада қатор хайрли ишлар бошланди. Жумладан, бўлим тумандаги ташкилот, корхона ва хўжаликлар билан биргаликда иш олиб бормоқда. Ишсизлар сонини камайтириш мақсадида имтиёзли кредит ташкил этилди. Кичик корхона очиш истагида юрган тадбиркорлар бемалол ушбу кредитдан фойдаланишлари мумкин. Бу ўринда икки томонлама фойда кўрилади. Биринчидан, тадбиркорликка кенг йўл очилиб, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳажми ошса, иккинчидан кўплаб кишилар иш билан таъминланади.

- Элимиз корига яраб, тадбиркор бўламан деган инсонлар учун доимо бағримиз очиқ, - дейди М.Анорбоев. - Агар бу тўғрида қандайдир муаммо ёки қўшимча маълумот керак бўлса биз доимо кўмакка тайёрмиз.

Ж.ҚОСИМОВ,
«Mahalla» мухбири.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ВА ХОРИЖ ХАБАРЛАРИ

ПАВЛОДАР

Қозоғистоннинг мазкур вилоятида нашавандликка дучор бўлганлар анчагина. Шу боис, вилоятда нашавандларни даволаш марказлари сони кўпайтирилмоқда. Бу марказларнинг бошқаларидан фарқи шундаки, бу ерда касаллар бепул муолажа қилинади. Шунингдек, юқумли касалликлар кўпайишининг олдини олиш учун ишлатилган шприцлар бепул янгиларига алмаштириб берилади.

ОСТОНА

Қозоғистоннинг Кустанай вилоятидаги «МИД» фабрикаси ишчилари вилоят ҳокимлиги биноси олдида иш ҳақи бериш муддатини чўзмасликни талаб қилиб намойиш ўтказди, деб хабар беради «КАЗААГ» ахборот агентлиги. Фабрика ишчилари маош кечикаётгани учун маҳаллий маъмурият айбдорлигини айтиб, мамлакат президентига шикоят хати ёзган.

БИШКЕК

Тожикистон билан чегарадош ҳудуд - Боткенда террорчилар билан бўлган тўқнашувда Қирғизистон ҳукумат қўшинларидан тўрт нафар офицер, ўн бир аскар ҳалок бўлди, деб хабар беради «КАБАР» ахборот агентлиги. Улар пойтахт Бишкекда тупроққа қўйилди. Дафн маросимида Президент А.Акаев иштирок этди.

ОЛМАОТА

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ҳукумат олдида турган долзарб вазифалардан бири бўлиб турибди. Яқинда Олмаота аграр тадқиқотлар миллий академиясида бўлган йиғилишда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан амалий таклифлар ўртага ташланди. Фермер хўжаликлари оёққа туриб олиши учун махсус жамғармалар ташкил этиш, қишлоқ шароитида кичик ишлаб чиқариш корхоналари фаолиятини йўлга қўйиш каби масалалар ўрганиб чиқилиши учун тегишли ташкилотларга муайян вазифалар топширилди.

ДУШАНБЕ

Тожикистоннинг Афғонистон билан чегарадош ҳудудида Россия чегарачилари наркотик модда ташувчи контрабандачилар ўртасида отишма бўлди. Бу тўқнашув натижасида чегара бузғунчиларидан 112 килограмм героин тортиб олинди.

ХЕЛСИНКИ

Финляндия фанлар академияси билан ХХР ижтимоий фанлар академияси ўртасида 2001-2003 йилларда илмий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланди. Унга кўра, 3 йил давомида томонлар биргаликда илмий тадқиқотлар ўтказади, ўзаро ахборот алмашади.

НЬЮ-ЙОРК

БМТ Хавфсизлик кенгаши аъзолари якдиллик билан Сьерра-Леоне бўйича махсус трибунал ташкил этишга қарор қилди. Трибунал айни пайтда фуқаролар уруши кечаётган ушбу мамлакатнинг амалдаги қонунини ва халқаро ҳуқуқ меъёрларини бузган жиноятчиларни судга тортади.

ДАМАШҚ

18 йиллик танаффусдан сўнг Ироқнинг Мосул шаҳри билан Суриянинг Ҳалаб шаҳри ўртасидаги темир йўл алоқаси тиклангани илгарироқ хабар қилинган эди. Куни кеча Мосулдан чиққан биринчи поезд Ҳалабга етиб келди.

Икки шаҳарни боғловчи 520 километрлик мазкур темир йўли 1940 йилда қурилган. У Ироқ учун Европага чиқадиган муҳим восита ҳисобланади. Ироқ-Эрон урушида Сурия Эронни қўллаб-қувватлагани сабабли 1980 йили ушбу икки мамлакат муносабатларига совуқлик тушган ва Мосул-Ҳалаб темир йўли ёпилган эди.

ВОЛГОГРАД

Россия федерал хавфсизлик хизмати ходимлари Волгоград вилоятидаги банкларнинг бирида катта товламачиликнинг олдини олди. РА-ТА-ТАСС ахборот маҳкамаси тарқатган хабарга кўра, банк раҳбарларидан бири 2 миллион АҚШ долларига тенг миқдордаги маблағни ўзлаштирмоқчи бўлган пайтида қўлга олинган.

ЎзА.

АХЛОҚИНГДАН СЕЗУРЛАР

● ЯХШИЛАР ГУЛШАНИ

Фозил қори Ёсин ўғли СОБИРОВ

25. ҚАЙТАР ДУНЁ БУ...

Ёшлигида Оллоҳ давлат бериб, у машинани ёктирмай, бу машинага алмаштириб, уни менсимай, буни менсимай юрган одамнинг қариганида ҳассага таяниб, уловсиз қолишидан асрасин.

Қариганимизда болаларимиз «Отажон!» деб ҳурматлаб олиб юрсин. Ҳаётда кўраяпмиз, «Запарожец» ҳам машинами?!» деб гердайганларни, битта велосипедга ҳам эгалик қилолмай, хор бўлиб юрганларини. Оллоҳ берганда талтаймайлик. Ғам берганда намланмайлик, сабрли, қаноатли бўлайлик. Оллоҳ синаяпти. Шу синовдан ўтсангиз, сизга атаб қўйган катта бир бахти бўлади.

Юсуф алайҳиссаллом не кунларни кўрдилар? Ака-укадан ҳасад, калтак, ҳақоратларни кўрдиларми? Кўрдилар! Ака-уканинг душманлиги ёмон бўлади. Жонингиздан ўтиб кетади. Мингта бегонаникидан ёмон бўлади. Акалари Юсуф алайҳиссалломни сотиб юборишади. Қул қилиб. Қул бўлиб яшаб юриб, туҳмат балосига гирифтор бўлиб, зиндонга тушдилар. Шундай бир азобли кунларда ҳам, «Мен Пайғамбарнинг ўғли бўлсам, намоз ўқисам, мана шунчалик қийнайсанми, эй Оллоҳим» демадилар. Билаяптилар-ки ишонч бор. Оллоҳнинг синовидан ўтаяптилар. Шунда ҳам Оллоҳга бўлган муҳаббатлари сўнгани йўқ. Қаранг эътиқод, ибодатнинг мустаҳкам бўлишини. Оллоҳим Юсуф алайҳиссалломни бутун Миср хазинасига эга қилиб туриб, ўзини яна подшоҳ қилиб қўйди. Подшоҳ бўлиб шундай бир улуғ мартабага эришганида, Пайғамбаримизнинг бирданига шу заҳоти мустажоб бўладиган, Оллоҳ дарров бажарадиган дуолари бўлади, Муҳаммад пайғамбаримиз шу дуодан фойдаланмаган эдилар, «Мен бу дуони шафоат кунига олиб қўйдим», деб. Шундай умрда бир марта ҳар бир Пайғамбарга бериладиган, бир марта инъом қилинадиган дуодан Юсуф алайҳиссаллом фойдаланиб, «Эй Оллоҳим, мен минг йил умр кўрмоқчиман» демадилар. Ота-оналари, акалари билан ярашиб бўлганларидан кейин, «Эй, Оллоҳим даргоҳингда сотилган бир қул эдим, акаларим-укаларим озор берган, қариндошларим жабр қилган бир ожиз эдим. Бировнинг хизматкори, қули эдим. Ўн саккиз йил зиндонда ётган маҳбус эдим, зиндондан чиқардинг, илм бердинг, шу илмларим туфайли подшоҳнинг энг яқин одамига айланиб қолдим. Хазинабон бўлдим. Охири, мана подшоҳликни бердинг. Энди менинг жонимни шу ҳолатда мусулмонлик ҳолатида олгин» деб дуо қилдилар. Ва Худодан ўлим сўрадилар. «Тезроқ кетай, жамолингга тўяй, бўлди, имтиҳонларингдан ўтдим. Етказдинг, акаларимни кечирдим. Улар менга таъзим қилди. Хатоларини тушунишди. Отамнинг дийдорини кўрдим. Оллоҳим жонимни олгин» деб дуо қилдилар. «Мусулмон ҳолатда жонимни ол, шу менга бахт, шу менга давлат» дедилар. Бизчи? Бошимизга салгина кулфат келса ўзимиз ҳам чидамаймиз, бошқаларга ҳам гап қилиб юборишади. «Ҳа, ўзи бўлмай кетувди-да, ана Худо кўрсатди», «Ажаб бўпти» дейдиганлар ҳам бўлади. Ҳасан Басрийга биттаси келиб айтган экан: «Фалончи ғийбатингизни қилди» деб. Ҳасан Басрий сўрабдилар, «Олдингга нон, чой қўйдими?». «Ҳа, еб-ичдим». «Шунча овқатни ичингга сиғдирибсан, шу битта гапни сиғдира олмадингми?» дедилар. «Ма, манави хурмони олиб бориб бер, менга жуда катта яхшилик қилди, менинг гуноҳларимни олгани учун каттароқ нарса беришим керак эди, афсус бошқа нарсам йўқ» дедилар. Бировнинг бошига яхши кун келадими, ёмон бир ташвиш тушиб қоладими, унинг ғийбатини қилманг. Биродар нима келса Оллоҳдан, унинг ўзи билади. Сиз Яратган Эгамнинг ишларига аралашманг, гуноҳкор бўлиб қоласиз. Ҳар биримизни Оллоҳ саҳийлик, покизаликда юришимизни насиб айласин, иймон-эътиқодда, рушти ҳидоятда қил-

ДИЛ ТУБИДАН

Абдулқодир ХАЙИТМЕТОВ

● ТАРИХДАН ТАРИҚДЕК

ҲАР КИМНИНГ ЎЗ БАҲОСИ

Алишер Навоий «Мажолисун-нафоис» номли тазкирасида ўзига замондош шоирлар ҳақидагина эмас, бошқа кишилар, турли касб эгалари, яхши одамлар ва одамгарчиликни жойига қўймаган таниш-билишлари тўғрисида ҳам ўз фикрларини билдириб кетган.

Бунга ёрқин мисол Абдураҳмон Жомий ва Хожа Муҳаммад Таёбодийлар ҳақидаги унинг мулоҳазаларидир:

«Ҳазрати Махдуми Шайхул-Ислом Мавлоно Нуриддин Абдураҳмони Жомий... дурурким, то жаҳон бўлғай, аларнинг ёруғ хотираларининг натойижи жаҳон аҳлидин кам бўлмасун ва то сипеҳр эврулгай, аларнинг очуқ кўнгуллари фавойиди даврон халойиқидин ўксулмасун!

Бунинг давомида Жомий шаънига яна бир қанча гўзал таъриф ва тавсиялар битилган ва унинг ўз даври адабиёти, илми ва маданияти ривожига қўшган ҳиссаси айтиб ўтилган. Яна муҳими, бу гаплар қоғозга тушаётганда Жомий ҳазратлари ҳаёт эдилар.

Бироқ шу ўринда Навоий устоз мадҳларидан кейин унга жуда яқин турган ва бир қарн (ўттиз йил) унинг даргоҳида яшаб, хизматини қилган, аслида унга муносиб бўлмаган бир шахс хусусида ҳам тўхталиб ўтишни лозим кўрган.

«Турфа (қизиғи) будурким, - деб ёзади Навоий, - Хожа Муҳаммад Таёбодийким, бир қарн ул ҳазратнинг махсус мулозими эрди, назмларидин бир байт билмас ва билса ҳам, назм, насрларидин бир нуқта фаҳм қилмас ва қилса ҳам, мақсудқа мувофиқ демас. Боракаллоҳ, камоли қобилият мунча-ўқ бўлғай! Ул Ҳазрат (Жомий) йиллар анинг бадхўйлиғин кўруб, сингурубдурлар ва ўзларига кетурмайдурлар...»

Навоий бу билан ҳаётда шундай ноxуш ҳодисалар ҳам юз бериши мумкинлигини айтиб, китобхонга бундай одам билан ёнма-ён истиқомат қилиш нақадар оғир бўлганини, унинг буюклигини маълум қилмоқчи бўлган. Айни вақтда Навоий бир-бирига зид табиатли кишиларнинг ўз баҳосини беришга ҳаракат қилган. Жомий билан яқин муносабатларда бўлган Навоий Таёбодий ҳақида ҳақиқатни ўрни келганда айтиб кетишни ўз бурчи деб билган.

Ёз болалар учун соз ўтмоқда

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ
ҲАФТАНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИДА

Қўй (21.03-21.04). Ҳафта ўрталарида дам олиш ва яхши харидлар қилишингизни маслаҳат берамиз. Шанба куни ҳам молиявий имкониятларингиз яхшиланса ажаб эмас.

Бузоқ (22.04-20.05). Чоршанба сал ноқулайроқ келиш эҳтимоли бор. Дам олиш кунларида мириқиб ҳордиқ чиқаришга ҳаракат қилинг.

Эгизаклар (22.05-21.06). Ҳафтанинг ўрталаридан бошлаб молиявий йўналишдаги имкониятларингиз ошади. Фақат ҳушёр бўлиб, бошингизга қўнган бахт қушини ушлаб олинг. Ҳафтанинг шанба кунида ўзаро зиддиятларга дуч келишдан сақланинг.

Қисқичбақа (22.06-22.07). Ҳафтанинг ўрталарида пулингизга пул қўшилади. Пайшанбадан кейинги кунларда, молиявий амалиётларда катта ишга қўл уришни тавсия этмаймиз. Бу кунларда кўпроқ дам олиш, маҳбуб ёки маҳбубангизни севинтиришга ҳаракат қилинг.

Арслон (23.07-22.08). Шу кунларда бизнес ва молия соҳасида ишларингиз юришади. Ҳафтанинг охирги кунларида маҳбуб ёки маҳбубангизнинг кўнглини овланг. Уйда ёки ишхонада асабийлашишдан сақланинг.

Паризод (23.08-22.09). Ҳафта ўрталарига бориб айрим масалаларда (ўзаро шахсий муносабатлар, соғлиқ) муаммоларга тўқнаш келишингиз мумкин.

Тарози (23.09-22.10). Шу кунларда дамингизни олинг. Мириқиб ҳордиқ чиқарганингиздан кейин атрофдагилар билан муносабатингиз ҳам яхшиланишига шубҳа йўқ. Ҳафтанинг охирги кунларида моддий аҳволингиз яхшиланиши кутилади.

Чаён (23.10-22.11). Кейинги кунларда яхши хабарлар тинглайсиз. Маҳбуб ёки маҳбубангиз билан муносабатингиз янада самимийлашади. Ҳафта охирида бизнесда омадингиз келса ажабмас.

Ўқотар (23.11-21.12). Чоршанба кунларига бориб, хушхабарлар эшитасиз. Пайшанбада асабингизни бузманг. Жумада бизнес хайрли бўлади. Дам олиш кунларида мириқиб ҳордиқ чиқаринг.

Тоғ эчкиси (22.12-19.01). Чоршанбада қилинган харидлардан қувонасиз. Ҳафтанинг сўнгги кунларида бизнес амалиётларида муваффақият кутилади.

Қовға (20.01-18.02). Ҳафта ўрталарида бизнес ва молия соҳасида ишингиз бароридан келади. Дам олиш кунлари шахсий муносабатларда муросани қўлдан берманг.

Балиқ (19.02-20.03). Ҳафта ўрталарида соғлиғингизни ўйлаб кўринг. Ҳафта охирларида дам олишга ҳаракат қилинг.

Газетамизнинг навбатдаги сони 30 августда чиқади

Тўра ЖУМАН

Тўра Жуман жангчи шоир. Бугунги истиқлол берган ижодий эркинлик даври унинг қаламини янада чархлади. Шу боис у ўз ижодидан намуналар кўтариб таҳририятимизга тез-тез келиб туради.

ЗАРАРИ БОР

Келинингни қарғама,
ўғлингга зарари бор,
Куёвингни қарғама,
қизингга зарари бор.

Ноннинг ушоғин кўрсанг,
дарҳол уни териб ол,
Агар уни олмасанг,
кўзингга зарари бор.

Аёлингни ҳурмат қил,
сал нарсага урушма,
Ранжитсанг, хафа қилсанг,
ўзингга зарари бор.

Тўра, гапни ўйлаб айт,
ҳақиқатни гапиргин,
Ғийбат аралаштирсанг,
сўзингга зарари бор.

ҲАҚИҚИЙ ҲАЁТ

Ҳақиқий ҳаёт - фақат яхшилик
қилиб яшаш,
Дўстларга, қариндошга кўп
марта келиб яшаш.

Ҳақиқий ҳаёт - юртда
мустаҳкам тинчлик сақлаб,
Бурчни аъло бажариб,
саломат бўлиб яшаш.

Ҳаёт эмас бой бўлиб,
эзгу ишлар қилмаслик,
Ҳаёт эмас мақсадсиз,
қайғуга тўлиб яшаш.

Ҳақиқий ҳаёт, Тўра,
элнинг фарзанди бўлиш,
Билимларни эгаллаб,
дунёни билиб яшаш.

ТУГАМАЙДИ

Сахий бўлсанг,
меҳмоннинг келиши тугамайди,
Шамолнинг дунё бўйлаб
елиши тугамайди.

Инсоф, виждони борлар
ҳалол меҳнатда яшар,
Инсофсизнинг бировдан
юлиши тугамайди.

Баъзи эски кийинган
иштони йўқнинг эса,
Кийими сал йиртиққа
кулиши тугамайди.

Қуруқ гап сотиб кунни
ўтказган одам эмас,
Тўра, дононинг илм
билиши тугамайди.

● "MAHALLA"НИНГ ҲУШЁРЛИК МАСЛАҲАТЛАРИ

Тақдир тақозоси билан турли вазиятларда кўндаланг турадиган бир қатор муаммоларни ҳал қилишимизга тўғри келади. Биз, албатта, ўз билим, уқув ва малакамизга суянамиз. Аммо шу каби муаммога биздан аввалроқ рўбарў келганлар тутган йўлдан бохабарлик, умуман олганда, қўл келиши шубҳасиз. Шу боисдан, "Mahalla"нинг ҳушёрлик маслаҳатлари» рукнини очишга жазм этдик. Ушбу рукн остида турмушда беихтиёр мушкул аҳволга тушиб қолмаслик учун нималарга эътибор лозимлиги ҳақида мухтасар ҳикоя қилиш ниятидамиз.

ЮКСИЗ ҚОЛМАЙ ДЕСАНГИЗ

Ким онда-сонда, кимдир тез-тез сафарга чиқади. Бугун биз вокзал ёки аэропортдаги "уддабуронлар" ҳақида мулоҳаза юритмоқчимиз. Агар сиз вокзалга юкларингиз билан келган бўлсангиз, эҳтиёт бўлинг. Йўқ-йўқ, гап чемоданингизни ўғирлаб кетадиганлар ҳақида эмас. Бунақа иш билан ҳақиқий "уста" шуғулланиб ўтирмайди. "Усталар"нинг ўз усуллари мавжуд. Гап шу "усталик"дан эҳтиёт бўлиш ҳақида.

Демак, бу қандай рўй бериши мумкин:

Вокзалнинг кутиш залига йўловчи кириб келди. Табиийки, бир ёки бир нечта чемодану сўмкалари билан. Ўриндиқдан жой эгаллади. Ё газета ўқишга тушди, ё бир оздан кейиноқ зерика бошлади. Шу пайт қаторлар орасидан яна бир йўловчи юклари оғирлигидан қизариб-бўзариб ўтиб келиб, ҳалиги йўловчининг ёнидан жой олди. Нафасини ростлаб, вазиятни кўздан кечириб олгач, ёнидаги йўловчи билан аста суҳбатга киришди. Вақт ўтказиши лозим бўлган одамлар суҳбатининг одатдаги мавзулари: об-ҳаво, нарх-наво, бола-чақа ва ҳоказо. Кейинги келган йўловчи ташаббусни ўз қўлида ушлашга ҳаракат қилади.

Бир оз ўтгач, чанқаган иккинчи йўловчи сўмкасидан пластик идишдаги "кола"ни олади, кичик стаканчаларга қуяди ва ҳамсуҳбатига ҳам таклиф қилади. Рад этиш ноқулай. Суҳбат давом этади. Баъзан ҳатто қизиқишлар шунчалик умумий бўлиб чиқадики, янги танишлар телефонлари ва уй адресларини ҳам аниқлаб ёзиб олишади.

Бу орада иккинчи йўловчининг ҳожатхонага ёки газета сотиб олишга боргиси келиб қолади. У янги танишидан нарсаларига қараб туришни илтимос қилади. Рад этиб бўлармиди, тўғрими? Агар поездни узоқ кутишга тўғри келса (аксарият ҳолларда вокзалга биз қатнов бошланишидан анча аввал келишга ҳаракат қилишимиз ҳам табиий, шундайми?), иккинчи йўловчи бир неча бор ҳожат чиқаришга, газета олиб келишга улгуради. Вақт ўтиши билан биринчи йўловчимизнинг оёқлари уюшади. Бу сафар нарсаларга қараб туриш навбати иккинчи йўловчига келади.

Аммо биринчи йўловчимиз жойиға қайтганида на янги танишию на ўз нарсаларини топади. Ўрнига бояги "меҳрибон"нинг сўмкалари қолган. Аввалига (хом сут эмган бандамизда), "қўшни" бошқа қулайроқ жойга ўтишга қарор қилиб, олдин менинг нарсаларимни олиб ўтгиси келган шекилли, деб ўзимизни юпатамиз. Кейин қолдириб кетилган сумкаларни очамиз. Уларда сув тўлдирилган пластик идишларни кўрамиз (ҳам қўпол, ҳам оғирлиги туфайли "йўловчи"нинг юк кўтариб чарчагани табиий чиқиши керак-да, ахир!)...

Бугунча шунинг ўзи. Ҳушёр бўлинг ва беҳуда асабийлашманг: асаб ҳужайралари қайта тикланмайди.

Маслаҳатчи:
Мирзаҳаким ТЎХТАМИРЗАЕВ

● МУҲОКАМА УЧУН МАВЗУ

Носиржон барвақт ҳаётдан кўз юмди. Унинг отаси Восиқжоннинг даво излаб югуришлари фойда бермади. Ота-она бағри гирён, ёшгина гулдек хотин тул, икки норасида гўдак ярим етим қолди.

ТАЪЗИЯ

мотам маросимларини дабдабали ўтказиш бизга меросми ёки...

Отанинг дард-алами ичида, юрак бағри қон. Оила юпун. Икки йил давомида ўғлини бедаво ўлим чангалидан олиб қоламан деб бор бисотидан ажралди. Девдек ўғли, ишонган тоғи, кўзининг оқу қароси беҳаёт вафот этганига бир куйса, эндиликда турли кўринишда авж олиб кетган мотам харажатларини ўйлаб минг бор эзилади.

Иймонли пок халқимиз. Эл, маҳалла-кўй Восиқжондан борини аямади, уни ҳеч нарсага зориқтирмади. Ҳамма имкони борича ёрдам қўлини чўзди, савобдан қолмади. Нафақат марҳум охирги йўлга узатилган кун, балки, таъзия маросимларининг барчасида ёлғизлатиб қўйишмади бу оилани.

... Ўлим қош билан қовоқ орасида. У на вақт, на имконият билан ҳисоблашади. Бор-йўғингни суриштирмайди. Уйингдан ковушдек ўлик чиқдими, тоғдек харажатни бошлаб келиши муқаррар. Энди кутилмаганда тўсатдан ўлим содир бўлган қўли қисқа хонадонларнинг ўша пайтдаги аҳволини кўз олдингизга келтиринг.

Тўй қилсангиз бошқа гап. Узоқ давр мобайнида йиғиниб-теринасиз, катта-кичик тийин билан бамаслаҳат иш тутасиз, барча имкониятларингизни ҳисобга оласиз. Қариндош-уруғингиз, яқин ошна-оғайниларингиз баҳоли қудрат ёрдам беришади. Жилла бўлмаса беш-тўрт сўм қарз оласиз. Таъзияда мумкин эмас. «Қарз кўтарсангиз ўликнинг тупроғи оғирлашади» дейишади.

Ана шу ўринда дўппини бошдан олиб қўйиб обдон ўйлайдиган, оқилона хулосага келадиган масалалар, муаммолар бир талай. Юпун хонадонни эмас, бақувватини ҳам белини букадиган мотам чиқимлари. Халқимиз ана шундай кунлар ҳақида: «Бир куним — зўр куним» деб бекорга айтмаган.

Мен аминман, уларни баъзан билиб, гоҳо англамай амалга ошираяпмиз. Айрим ҳолларда ҳаёт тажрибаси етарли бўлган кексалар, дин вакиллари, ҳатто маҳалла кайвонилари ҳам оиланинг ночор аҳволини кўриб туриб «Палончидан кам бўлманг, ўликнинг суягини қақшатманг, иним» қабилида маслаҳат бериб, йўл кўрсатадилар.

Ўлик чиққан хонадон амалга оширмаса сира бўлмайдиган зарур урф-одатларга сарфланадиган харажатларнинг ўзи ҳам етарли.

Чунончи, тобут атрофини сурп, сўнг ипакли мато (атлас ёки шоҳи) билан ўраш, яна устидан духоба ёпиш;

Мурдани ювишда челак, офтоба, жом, ўрашда кафандан ташқари адёл;

Гўрков, ғассол, жаноза, мазор устида дуо ўқиган муллалар хизматларига яраша ҳақ олади;

Маҳалла оқсоқоллари, қўшни маҳаллалардан келган вакиллар, қолаверса оят ўқишган муллалар қуруқ қолмайди.

Қани айтингчи, булар озмунча харажатни талаб этадими? Ким бунга олдиндан тайёр туради?

Энди масаланинг иккинчи томони.

Азадор хотин-халажлар қийлак кийишлари, пешонабоғ ўрашлари, бўғиздан эса чорсу оқ рўмол ўрашлари зарур. Ўзбеклар сержамоа халқ. Дунёдан кўз юмган кишининг сингиллари, опалари, қизлари, келинлари, ака-укаларининг хотинлари ҳам кўк кийишлари лозим. Қўлингизга қоғоз-қалам олиб ана шуларга кетадиган маблағларни ҳисоб-китоб қилиб кўрингчи?

Биз алоҳида гапирмоқчи бўлган уч ва етти кунлик, йигирма, қирқ, йил ҳақидаги фикрларимизни сал орага суриб, йил бўйи давом этадиган, белни майиштирадиган катта маросимларни кўз олдимиздан ўтказайлик.

- Ражаб ойи ва Қурбон ҳайитларида жонли сўйиб қон чиқариш;
- Рамазонда рўзадорларни чақириб ифтор ўтказиш;
- Биринчи ҳайитда фотиҳага келадиган эркак ва аёлларга яна мол сўйиб иссиқ овқат тайёрлаш, дастурхон тузатиш;
- Азадан чиқиш маросимларини нишонлаш...

Эҳ-ҳе, биз санамаган маросиму, ўтказиладиган тадбирлар яна аллақанча. Буларни ўйласангиз, фожиали ёки тасодиф туфайли оламдан ўтган одамнинг оиласидаги (кексаларга бироз ҳозирлик кўрилади) аҳволни кўз олдингга келтирсанг ачиниб кетасан, даҳшатга тушасан. Яқин кишисидан ажралиб кўзи ёшга, дили ғам-ғуссага тўлган оила аъзолари учун юқоридаги сарф-харажатлар етарлигидан ортиқ эмасми?

Энди юқоридаги фикримизга қайтайлик. Азадор хонадон ўлик чиққан учинчи, бешинчи, баъзи жойларда еттинчи куни яна қирқи, йилида худойи оши беради. Айрим оғзи ботир, бели оғримаганлар: «Эрта келганлар қуруқ оғиз кетишмасин» дея маслаҳат бериб, ўчоққа тонг қоронғусида ўт ёқишга мажбур қилишади. Кун ёришгач келадиганларга иккинчи қозон, пешинга яқин навбатдагилари дамланади. Худойи кунлари тўрт-беш қозон ош дамланганига, охири қилинган харажатлар етмасдан чойхонаю-ошхоналарда хўрандалар учун пиширилган ошлар олиб келиниб тарқатилганлигига ўзимиз гувоҳ бўлганмиз.

Бу қанақа удум, не кўргилик? Ота-боболаримиз қачон, қайси замонда ана шундай ортиқчаликка йўл қўйишган, бизга «шундай қиласан» деб насиҳат беришган. Аксинча, худойи куни ўчоққа фақат бир бора ўт ёқишган ва ортиқчасини увол санашган. Қани инсоф, қани диёнат, қани бағри хун оила аъзоларига бўлган меҳр-шафқат. Қингир йўллар билан бойлик орттириб, босар-тусарини билмай қолган «бойвачча»лар учун ўлим чиқимлари ўйинчоқ, ҳатто завқли туюлар. Аммо, маошга кўз тиккан ўнлаб фарзандларини зўрға эплаб турган оилалар учун бу не кўргилик. «Ўлганнинг устига тепган» деб шунга айтмайдиларми?

- Бунақасини сира кўрмаганмиз, - деб зорланди Қарши шаҳридаги Бешгумбаз маҳалласида яшовчи, яқиндагина ўзининг бир асрлик тўйини нишонлаган Жаббор бобо. - Бундай номаъқулчиликлар энди чиқди. Илгари бунақа қозон-қозонлаб ош дамланмасди. Келганлар азадорлардан кўнгил сўраб, Қуръон тиловат қилиб кетишарди. Асл мақсад ҳам ана шуда, болажоним.

Ҳақ гап. Бундан катта савоб борми?

Эсингизда бўлса, олдинлари худойи ошига фақат жаноза маросимида қатнашганлар келишарди. Ёш киши оламдан ўтган бўлса, кўпчилик ҳурмат юзасидан товоққа уч бор қўл узатиб қўлини тортарди. Энди-чи? Худойига жаназада қатнашмаган ҳам, ўлган кишини билган, билмаган ҳам ёш, қари ҳам ёпирилиб келишади. Товоқлар асосан бўм-бўш қайтади. Тавба, нима бўлаяпти ўзи бизларга? Бунчалик очваҳоликни қаердан, кимдан ўрганаяпмиз?

Яхши эслаймиз, илгарилари йигирмаю қирқни фақат хотинлар, ўлган кишининг яқинлари тўпланишиб, камтаргина дастурхон тузиб ўтказишарди. Шуниси жуда қулай, соз ва маъқул эмасми? Ахир, асосий мақсад қорин тўйдириш эмас, ҳамдардлик билдириш-ку?

Кўп эмас, бундан бир-икки йил илгари жанозага келганларга учига пул тугилиб, ҳеч корга ярамайдиган йиртиш бериларди. Кейинчалик у рўмолчага алмаштирилди. Ҳозир деярли тугаб боряпти.

Қишлоқ жойларида аёлу эркакка нон, ширинлик улашишарди. Одамлар нонларни етти қадам юрар-юрмас йўлларга, яратганнинг ўзи кечирсин, ахлатхоналарга ташлаб кетишарди. Қариндош-уруғлар тобут устига турли матолар ташлашарди. Бадавлатроқ кишилар «биз фалончи бўламиз» дегандек, тобут устидан пул сочишарди. Баъзи жойларда жанозага борсак барча кишиларга пул тарқатиб чиқиларди. Ана шу одатларнинг кўпчилигига чек қўйилди-ку, ахир. Демак, хоҳиш, якдиллик бўлса, астойдил киришилса, давом этаётган, кишиларни қийнаб келаётган бундай зарарли, ортиқча урф-одатларни бартараф этиш мумкин бўларкан-ку.

Яна бир катта масъулият. Бугун биз ҳаётда қўллаган янгилик, одат эртага доимий расм-русумга айланиш эҳтимолдан холи эмас. Ўшанда келгуси авлод олдидаги гуноҳимиз кўпаймасин, бизни қарғамасин. Аксинча, ақл-заковатимизга қойил, ташаккур айтсин, дуога йўқласин.

Қурбон ЭГАМБЕРДИЕВ,
республикада хизмат кўрсатган маданият ходими.

Қашқадарё

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шуҳрат ЖАЛИЛОВ
Иброҳим РАҲИМ
Расул РАҲМОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)
Рустам ҚОСИМОВ

Масъул котиб:
Аслиддин БЎРИЕВ

Навбатчи:
Музаффар НОРМАТОВ

Саҳифаловчи:
А. ЮЛДАШЕВ

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди. А-2, 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси, Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Буюртма Г-640

Топширилди—20.30